

Štvrtok 24. októbra 2019

P9_TA(2019)0047

Účinky bankrotu skupiny Thomas Cook

Uznesenie Európskeho parlamentu z 24. októbra 2019 o negatívnom vplyve bankrotu spoločnosti Thomas Cook na cestovný ruch EÚ (2019/2854(RSP))

(2021/C 202/14)

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 6 písm. d) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),
- so zreteľom na článok 195 ZFEÚ,
- so zreteľom na vyhlásenie Komisie z 21. októbra 2019 o účinkoch bankrotu skupiny Thomas Cook,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 ⁽¹⁾,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 19. októbra 2007 s názvom Agenda pre trvalo udržateľný a konkurencieschopný európsky cestovný ruch (COM(2007)0621),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 30. júna 2010 s názvom Európa ako popredná svetová destinácia cestovného ruchu – nový politický rámec pre európsky cestovný ruch (COM(2010)0352),
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES ⁽²⁾,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve ⁽³⁾, a to najmä článok 8 o platnosti prevádzkovej licencie a článok 9 o pozastavení a zrušení prevádzkovej licencie,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 29. októbra 2015 o nových výzvach a stratégiách na podporu cestovného ruchu v Európe ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 29. marca 2012 o fungovaní a uplatňovaní stanovených práv cestujúcich v leteckej doprave ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. novembra 2009 o odškodnení cestujúcich v prípade konkurzu leteckej spoločnosti ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 18. marca 2013 o ochrane cestujúcich v prípade platobnej neschopnosti leteckej spoločnosti (COM(2013)0129), v ktorom Komisia stanovila opatrenia na zlepšenie ochrany cestujúcich v prípade platobnej neschopnosti leteckej spoločnosti vrátane lepšieho presadzovania nariadenia (ES) č. 261/2004,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 46, 17.2.2004, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 64.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 293, 31.10.2008, s. 3.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 355, 20.10.2017, s. 71.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 257 E, 6.9.2013, s. 1.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 285 E, 21.10.2010, s. 42.

Štvrtok 24. októbra 2019

- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1309/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde na prispôsobenie sa globalizácii (2014 – 2020) a o zrušení nariadenia (ES) č. 1927/2006 (nariadenie o EGF) ⁽⁷⁾,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. februára 2014 s názvom Európska stratégia posilnenia rastu a zamestnanosti v odvetvi pobrežného a námorného cestovného ruchu (COM(2014)0086),
 - so zreteľom na svoju pozíciu prijatú v prvom čítaní 5. februára 2014 k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 261/2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov, a nariadenie (ES) č. 2027/97 o zodpovednosti leteckého dopravcu pri preprave cestujúcich a ich batožiny v leteckej doprave ⁽⁸⁾,
 - so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2302 z 25. novembra 2015 o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ a ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/314/EHS ⁽⁹⁾,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 1. marca 2019 s názvom Stratégia v oblasti letectva pre Európu: Zachovanie a podpora vysokých sociálnych noriem (COM(2019)0120),
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. novembra 2018 o viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027 – pozícia Európskeho parlamentu so zreteľom na dohodu ⁽¹⁰⁾,
 - so zreteľom na závery Rady z 27. mája 2019 o konkurencieschopnosti odvetvia cestovného ruchu ako hnacej sily udržateľného rastu, pracovných miest a sociálnej súdržnosti v EÚ v nasledujúcom desaťročí,
 - so zreteľom na článok 132 ods. 2 a 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže kolaps britskej spoločnosti Thomas Cook, druhej najväčšej cestovnej kancelárie na svete a jednej z najdlhšie existujúcich cestovných kancelárií, má výrazne negatívny vplyv na hospodárstvo, vnútorný trh EÚ, zamestnanosť, dôveru spotrebiteľov a voľný pohyb osôb v celej EÚ aj mimo nej;
- B. keďže likvidácia spoločnosti Thomas Cook ohrozila 22 000 pracovných miest na celom svete, z toho 9 000 v Spojenom kráľovstve, 2 500 v Španielsku a viac ako 1 000 v Grécku; keďže napriek tomu, že je osud týchto pracovných miest stále neistý, je pravdepodobné, že táto situácia bude mať značný viacnásobný dominový efekt nielen na odvetvie cestovného ruchu a odvetvie dopravy, ale aj na hospodárstvo EÚ ako celku;
- C. keďže bankrot spoločnosti Thomas Cook bol spôsobený viacerými faktormi, pričom jedným z nich bola neschopnosť spoločnosti zmeniť svoj obchodný model a zaviesť inovácie s cieľom obstáť v konkurencii v rámci digitálneho hospodárstva; keďže britské orgány už dobre poznali finančnú situáciu spoločnosti Thomas Cook;
- D. keďže ukončenie činnosti spoločnosti Thomas Cook, ktorá spravovala hotely, rezorty a letecké spoločnosti v 16 krajinách a poskytovala služby 19 miliónom osôb ročne, si vyžiadalo rozsiahlu repatriáciu viac ako 600 000 ľudí z rôznych miest na celom svete do miest ich bydliska;
- E. keďže len tento rok niekoľko leteckých spoločností vyhlásilo platobnú neschopnosť, čo má závažné dôsledky pre podniky, cestovný ruch a spotrebiteľov; keďže v apríli 2019 Orgán civilného letectva Spojeného kráľovstva udelil spoločnosti Thomas Cook ďalšiu dvanásťmesačnú prevádzkovú licenciu;
- F. keďže viaceré členské štáty oznámili ciele opatrenia na podporu svojho odvetvia cestovného ruchu s cieľom zmierniť negatívne dôsledky kolapsu spoločnosti Thomas Cook; keďže zatiaľ nebol aktivovaný žiadny podporný mechanizmus EÚ;

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 855.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 93, 24.3.2017, s. 336.

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ L 326, 11.12.2015, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0449.

Štvrtok 24. októbra 2019

- G. keďže odvetvie cestovného ruchu sa podieľa 4 % na HDP v EÚ, pričom zamestnáva približne 12,3 milióna pracovníkov a predstavuje aspoň 5 % všetkých pracovných miest (viac ako 27 miliónov pracovníkov a takmer 12 % všetkých pracovných miest, ak sa vezmú do úvahy aj jeho prepojenia s inými odvetviami); keďže Európa je v celosvetovom meradle turistickou destináciou číslo jeden, s trhovým podielom v roku 2018 na úrovni 50,8 %; keďže cestovný ruch vytvára, a to priamo i nepriamo, 10,3 % celkového HDP v EÚ-28 a očakáva sa, že toto percento do roku 2027 vzrastie až na 11,2 % HDP;
- H. keďže odvetvie cestovného ruchu zahŕňa veľkú rozmanitosť služieb a povolání a vzhľadom na osobnú povahu činností v tomto odvetví vyžaduje veľký počet zamestnancov; keďže cestovný ruch je silným stimulom pre mnohé ďalšie odvetvia hospodárstva; keďže tomuto odvetviu dominujú malé a stredné podniky (ďalej len „MSP“), ako aj samostatne zárobkovo činné osoby, ktorých činnosti vytvárajú zamestnanosť a bohatstvo v regiónoch, ktoré sú vo veľkej miere závislé od cestovného ruchu; keďže odvetvie cestovného ruchu je obzvlášť ohrozené rizikami prírodného aj ľudského pôvodu, ktoré nemožno predvídať;
- I. keďže od nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy má EÚ právomoc podporovať alebo dopĺňať činnosti členských štátov v oblasti cestovného ruchu; keďže na druhej strane cestovný ruch nemá v rozpočte EÚ vyhradený žiaden osobitný riadok, ako to požadoval Európsky parlament vo svojom uznesení zo 14. novembra 2018 o viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027, v ktorom vyzýva na vyčlenenie osobitných rozpočtových prostriedkov na udržateľný cestovný ruch;
- J. keďže v odvetví cestovného ruchu je silný dopyt po zvýšenej koordinácii na úrovni EÚ a jasnej politike EÚ v oblasti cestovného ruchu s náležitou rozpočtovou podporou;
- K. keďže cestovný ruch je kľúčovým odvetvím hospodárstva a zamestnanosti v EÚ a priority novej Komisie, najmä podpora „hospodárstva, ktoré funguje pre ľudí“, by preto mali odrážať význam tohto odvetvia a jeho potreby;
- L. keďže ukončenie činnosti spoločnosti Thomas Cook spôsobilo závažné hospodárske škody odvetviu cestovného ruchu, zamestnanosti a miestnym komunitám a viedlo k strate leteckých spojení niektorých území členských štátov EÚ; keďže toto si bude vyžadovať prijatie primeraných opatrení na zlepšenie konkurencieschopnosti tohto odvetvia a zabezpečenie udržateľnosti pozície Európy ako poprednej svetovej destinácie cestovného ruchu a ako hnacej sily rastu a udržateľného rozvoja jej miest a regiónov;
- M. keďže cestujúci majú právo na služby podľa plánu, najmä preto, že pred ich poskytnutím už zaplatili cenu lístka; keďže je nevyhnutné poskytnúť cestujúcim zrozumiteľné, presné a včasné informácie, ktoré budú dostupné pre všetkých; keďže mnohým spotrebiteľom nebolo jasné, aké sú ich nároky na odškodnenie a na ktoré časti ich rezervácií sa vzťahuje ich poistenie;
- N. keďže Európsky parlament vo svojom uznesení z 15. januára 2013 s odporúčaniami Komisii o informovaní pracovníkov a konzultáciách s nimi, predvídaní a reštrukturalizácii⁽¹⁾ vyzval Komisiu, aby po konzultáciách so sociálnymi partnermi predložila návrh právneho aktu o informovaní pracovníkov a konzultáciách s nimi, predvídaní a riadení reštrukturalizácie;
1. je hlboko znepokojený tým, že 600 000 ľudí uviazlo mimo domova, z ktorých mnohí zostali vo svojej destinácii bez toho, aby im bola ponúknutá akákoľvek alternatívna cesta návratu, čo sa ukázalo ako obrovská právna neistota v tomto odvetví so značným nedostatkom ochrany spotrebiteľov; je rovnako hlboko znepokojený tým, že tisíce zamestnancov v Európe stratilo prácu, tisíce miestnych dodávateľov a dcérskych spoločností, najmä MSP, sa ocitlo vo vážnych finančných ťažkostiach spôsobených krachom spoločnosti Thomas Cook, ako aj škodlivým vplyvom tejto udalosti na dobré meno a povesť Európy ako poprednej svetovej turistickej destinácie;
 2. zdôrazňuje, že spoločnosť Thomas Cook pôsobila v rôznych oblastiach, ako sú ubytovanie, doprava a voľnočasové aktivity, a mala vplyv na rôzne typy spotrebiteľov a podnikov, a preto sa na jej kolaps vzťahujú právne predpisy EÚ i vnútroštátne predpisy;
 3. vyzýva príslušné orgány dotknutých členských štátov, aby zabezpečili vyplatenie miezd pracovníkom spoločnosti Thomas Cook, ktorí boli prepustení, za už vykonanú prácu, a to v plnej výške;

(1) Prijaté texty, P7_TA(2013)0005.

Štvrtok 24. októbra 2019

4. oceňuje pohotovosť členských štátov, s ktorou vykonali pohotovostné plány účinnej repatriácie dotknutých cestujúcich, a berie na vedomie iné opatrenia na obmedzenie dôsledkov bankrotu spoločnosti Thomas Cook na pracovníkov v odvetví cestovného ruchu; vyzýva Komisiu, aby posúdila, ako existujúce právne predpisy EÚ a príslušné zákony v členských štátoch zodpovedali tejto obrovskej záchrannej operácii, a aby preskúmala, ako by sa mohla v budúcnosti rýchlo a účinne zapojiť v prípade podobnej situácie;

5. vyzýva príslušné orgány, aby analyzovali príčiny bankrotu spoločnosti Thomas Cook so zohľadnením skutočností, že britské orgány vedeli o negatívnej zmene vo finančnej situácii spoločnosti, s cieľom zistiť, či bolo možné prijať preventívne opatrenia na zabránenie náhleho kolapsu spoločnosti; domnieva sa, že by to malo pomôcť predvídať budúce krízy a stanoviť politiky na minimalizáciu rizík v odvetví, ktoré je také dôležité pre EÚ;

6. zdôrazňuje, že lepšie monitorovanie finančného stavu leteckých spoločností vnútroštátnymi dozornými orgánmi je nevyhnutné, aby sa zabránilo tomu, že sa európski cestujúci stanú obeťami takýchto zlyhaní, keďže od začiatku roku 2017 zbankrotovalo 32 leteckých spoločností; pripomína, že nariadenie (ES) č. 1008/2008 je v súčasnosti predmetom posúdenia vplyvu, ktoré zahŕňa oddiel o povinnosti leteckých spoločností získať prevádzkovú licenciu; vyzýva Komisiu, aby zväzila revíziu tohto nariadenia s cieľom umožniť orgánom lepšie monitorovať a kontrolovať finančný stav leteckých spoločností a reagovať v prípade krízy;

7. vyzýva Komisiu, aby identifikovala finančné nástroje EÚ, ktoré by mohli kompenzovať škodu spôsobenú tomuto odvetviu a pomôcť zlepšiť jeho konkurencieschopnosť, a aby umožnila rýchly a účinný prístup k nim a zaručila vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa; poznamenáva, že kríza, ktorá bola spôsobená bankrotom spoločnosti Thomas Cook, nie je izolovanou udalosťou a v budúcnosti sa môže opakovať; vyzýva preto Komisiu, aby posúdila možnosť prijatia osobitných opatrení s cieľom zabrániť opakovaniu takýchto situácií v záujme ďalšieho posilnenia ochrany spotrebiteľa a práv cestujúcich;

8. vyzýva Komisiu, aby cestovný ruch zahrnula medzi priority svojej stratégie a premenovala dopravné portfólio na „doprava a cestovný ruch“;

9. poukazuje na možnosti, ktoré poskytuje Európsky fond na prispôbenie sa globalizácii (ďalej len „EGF“) pracovníkom prepusteným v dôsledku veľkých štrukturálnych zmien; vyzýva členské štáty, ktorých sa týka bankrot spoločnosti Thomas Cook, aby v plnej miere využili možnosti, ktoré ponúka EGF, najmä pokiaľ ide o kolektívne žiadosti MSP; vyzýva Komisiu, aby tieto žiadosti spracovala čo najskôr v časovom rámci stanovenom v nariadení o EGF a aby na požiadanie poskytla členským štátom potrebnú podporu;

10. zdôrazňuje, že služby cestovného ruchu v turistických regiónoch, a to najmä hotely, plánovali poskytovanie svojich služieb a prijali množstvo rezervácií na nasledujúcu turistickú sezónu ešte predtým, ako došlo k pádu spoločnosti Thomas Cook, a preto uznáva, že je potrebná podpora členských štátov pri zvládaní negatívnych vplyvov, ktoré mala táto situácia na mnohé podniky; okrem toho nabáda členské štáty a miestne a regionálne orgány, aby využívali nástroje Európskeho sociálneho fondu a ďalšie nástroje na úrovni EÚ, ako aj na národnej, regionálnej a miestnej úrovni; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pravidelne vypracúvali osobitné výzvy na predkladanie ponúk týkajúce sa turistického priemyslu na základe priorít stanovených v príslušných fondoch;

11. opätovne zdôrazňuje význam vytvorenia stratégie EÚ pre udržateľný cestovný ruch prostredníctvom koordinovaných a konkrétnych opatrení, napríklad mechanizmu krízového riadenia a mechanizmov účinnej spolupráce v odvetví cestovného ruchu; vyzýva Komisiu, aby vo svojom budúcom návrhu rozpočtu zaviedla osobitný rozpočtový riadok pre odvetvie cestovného ruchu, ako požadoval Európsky parlament v súvislosti s viacročným finančným rámcom na roky 2021 – 2027;

12. naliehavo žiada členské štáty a Komisiu, aby uvažovali o opatreniach štátnej pomoci len ako o poslednej možnosti ako zmierniť negatívny hospodársky vplyv na podniky, mestá, regióny a destinácie, ako aj závažné dôsledky pre zamestnanosť;

13. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že pracovníkom postihnutým platobnou neschopnosťou budú zarúčené ich mzdy a dôchodkové dávky;

14. zdôrazňuje význam zabezpečenia dobre fungujúceho vnútorného trhu s dopravnými službami, udržania vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa a zamestnancov a zlepšenia konkurencieschopnosti podnikov v odvetví cestovného ruchu;

Štvrtok 24. októbra 2019

15. domnieva sa, že európske odvetvie cestovného ruchu musí oveľa lepšie využívať vynikajúce možnosti, ktoré ponúkajú digitálne technológie a jednotný digitálny trh; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby poskytla potrebnú podporu s cieľom pomôcť spoločnostiam EÚ zvládnuť prechod na digitálne hospodárstvo a nové obchodné modely prostredníctvom relevantného financovania a odbornej prípravy a podporou digitálneho podnikateľského zmysľania;
16. zdôrazňuje dôležitosť nepretržitého sociálneho dialógu na všetkých úrovniach založeného na vzájomnej dôvere a spoločnej zodpovednosti ako jedného z najlepších nástrojov na hľadanie konsenzuálnych riešení a spoločných prístupov v rámci predvídania, prevencie a riadenia procesov reštrukturalizácie; vyzýva členské štáty, aby vypracúvanie všetkých príslušných opatrení konzultovali so sociálnymi partnermi; žiada Komisiu, aby identifikovala najlepšie postupy na základe opatrení uplatňovaných národnými, regionálnymi a miestnymi orgánmi, ako aj opatrení, ktoré prijali malé a stredné podniky v tomto odvetví, s cieľom vypracovať spoločnú stratégiu EÚ pre odvetvie cestovného ruchu; opakuje svoju výzvu, aby Komisia čo najskôr po konzultácii s príslušnými sociálnymi partnermi predložila návrh právneho aktu o práve pracovníkov na informácie a konzultácie, o predvídaní a riadení reštrukturalizácie, v súlade s podrobnými odporúčaniami uvedenými v uznesení Európskeho parlamentu z 15. januára 2013 o informovaní pracovníkov a konzultáciách s nimi, predvídaní a riadení reštrukturalizácie ⁽¹²⁾;
17. vyzýva Komisiu a Radu, aby posúdili a prijali všetky potrebné opatrenia na obranu záujmov EÚ a zabránenie podobným situáciám v budúcnosti a aby sa poučili z týchto skúseností, ktoré sa môžu uplatniť pri rokovaní o budúcich dohodách o leteckých službách;
18. vyzýva Komisiu, aby poskytla Európskemu parlamentu všetky nové relevantné informácie týkajúce sa bankrotu spoločnosti Thomas Cook; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je dôležité vedieť, či príslušné licenčné orgány posúdili finančnú situáciu spoločnosti Thomas Cook, či boli zistené nejaké finančné problémy a či bolo možné prijať nejaké opatrenia, ktoré by zabránili zanechaniu tisícov cestujúcich uviaznutých mimo domova;
19. vyzýva Komisiu, aby preskúmala ďalšie opatrenia na udržanie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa v prípade zlyhania podnikov; vyzýva Radu, aby čo najskôr prijala svoju pozíciu k zmene nariadenia (ES) č. 261/2004 o presadzovaní práv cestujúcich v leteckej doprave a obmedzení zodpovednosti leteckého dopravcu a aby schválila stanovisko Európskeho parlamentu z februára 2014; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že za posledných päť rokov Rada nedokázala dosiahnuť dohodu;
20. opätovne zdôrazňuje, že, pokiaľ ide o zmenu nariadenia (ES) č. 261/2004 o presadzovaní práv cestujúcich v leteckej doprave a zodpovednosti leteckého dopravcu, je potrebné, aby si povinné mechanizmy zachovali súčasnú úroveň ochrany cestujúcich v prípade platobnej neschopnosti alebo bankrotu, a to aj zriadením záručných fondov alebo poisťných zmlúv leteckými spoločnosťami, ktorými sa zaručí pomoc, náhrada, kompenzácia a presmerovanie; zdôrazňuje, že cestujúci, ktorí si rezervovali samostatnú službu, ako je napríklad jeden let, by mali mať nárok na rovnakú ochranu ako cestujúci, ktorí si rezervovali cestovný balík, a to najmä preto, že spotrebiteľia si čoraz častejšie rezervujú iba lety; vyzýva preto na harmonizáciu najvyšších noriem v oblasti práv spotrebiteľa v odvetví dopravy, ubytovania a cestovného ruchu;
21. vyzýva Komisiu, aby zväzila sprostredkovanie výmeny najlepších postupov medzi členskými štátmi o tom, ako čo najlepšie riešiť zatváranie spoločností, a nabádala ich, aby hľadali príklady v právnych ustanoveniach s cieľom pokúsiť sa, pokiaľ je to možné, organizovať hľadanie kupca s cieľom zachovať podnik napriek rozhodnutiu pôvodného majiteľa ukončiť činnosť;
22. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.

⁽¹²⁾ Ú. v. EÚ C 440, 30.12.2015, s. 23.